

NOORDZEE DOELWITT

SABOTAGE OP DE OFFSHORE WINDPARKEN

DE NOORDSE PROTOCOLLEN
BOEK 1

JOHN ERIKSEN

SVANEN

Colofon

Opmerking: De personages en gebeurtenissen in dit boek zijn fictief. Eventuele overeenkomsten met bestaande personen, levend of dood, berusten op toeval.

Noordzee Doelwit
De Noordse Protocollen – Deel 1

Copyright © 2025 John Eriksen, Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Omslagfoto: Unsplash

Redactie: Edition Svanen / Friedrich Steindorf

Uitgeverij Edition Svanen
K. Sewekow
Droste-Hülshoff-Str. 35
22609 Hamburg, Duitsland
www.john-eriksen.net

Eerste druk: 2026
ISBN: 978-94-03879-03-1 (paperback)
ISBN: 978-94-03879-20-8 (e-book)

NUR: 305 (Thriller) / 340 (Misdaadroman)

Disclaimer: De meningen en feiten in dit boek zijn die van de auteur en weerspiegelen niet noodzakelijk die van de uitgever. De auteur en uitgever aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolledigheden.

HOOFDSTUK 1

PERSONAGES

Prolog

Antonina Fjodorovna Karpevitsj – wetenschapster, Moermansk
Joeri Ivanovitsj Orlov – wetenschapper uit Moskou

Hoofdedeelte

Erik Wiedner - journalist uit Hamburg
Freya Jensen - persvoorlichter bij de EU in Brussel
Amelia Thompson - Bioloog uit Edmonton, Canada

James Walker - rechercheur bij de NCA uit Groot-Brittannië
Maarten de Vries – Europol-ambtenaar uit Den Haag

Detlev Klüver – Oppositieleider in de Landtag van Sleeswijk-Holstein
Phillipe Duchamp - havendirecteur uit Oostende

Pieter van Dijk Junior - ambtenaar bij het Nederlandse ministerie van Milieu
Roger Pemberton - directeur van Humber Wind Systems

Lars Mortensen - offshore-technicus uit Esbjerg, Denemarken
Mette Mortensen - zijn vrouw

Jógvan Patursson - visser op de Faeröer
Sigrún Petersen - Wetenschapper op de Faeröer

Oleksandr en Dmytro - ingenieurs uit Oekraïne
Andrei Grigorev, "Grishas Garage" in Hamburg-Wilhelmsburg

en Sergej Nicolajew - attaché van de ambassadeur van de Russische Federatie in Nederland, Den Haag

HOOFDSTUK 2

PROLOOG

Antonina Karpevitsj
Moermansk, Sovjet-Unie, oktober 1963

Toen Antonina Fjodorovna Karpevitsj die ochtend op het militaire vliegveld ten oosten van Moermansk stond, twintig kilometer van de stad verwijderd en ingeklemd tussen lage heuvels en de grauwe lucht van het Kola-schiereiland, wist ze dat haar nog maar twee uur restten. De zon stond laag boven de horizon, hoewel het al kort na acht uur was, en hij zou niet veel hoger klimmen. Over zes weken zou de poolnacht beginnen, met maandenlange duisternis, maar vandaag ging het om minuten.

De Antonov An-12 kwam uit het oosten, vanuit Kamtsjatka, elf tijdzones en veertien vlieguren verwijderd. Antonina keek toe hoe het viermotorige transportvliegtuig zijn laatste bocht vloog, en toen het toestel de landingsbaan raakte en de propellers over het beton dreunden, voelde ze de trilling door de bevroren grond. De wind waaide vanaf de Barentssee en bracht de geur van zout met zich mee. Ze trok haar wollen mantel strakker om zich heen en sloeg haar armen over elkaar.

Naast haar stonden drie technici van het PINRO-instituut in dikke gewatteerde jassen en bontmutsen, hun handen diep in hun zakken gestoken. Een van hen, een jonge man die Grigorij heette en wiens adem in de koude lucht condenseerde, verplaatste zijn gewicht van de ene voet op de andere.

“Ze hebben veertien uur vliegen achter de rug,” zei Antonina, voordat hij iets kon vragen. “Met een tussenstop in Novosibirsk om bij te tanken.”

De Antonov rolde langzaam uit en kwam tot stilstand voor de hangar. De propellers draaiden nog, maar het gedreun werd zachter. Antonina keek op haar polshorloge, dat twaalf minuten over acht aangaf. De krabben moesten binnen twee uur in het water zijn, anders zouden ze sterven, en dan zouden veertigduizend roebel verspild zijn, om nog maar te zwijgen van haar reputatie.

Een zwarte Wolga reed over de landingsbaan en stopte naast de gereedstaande ZIS-vrachtwagen. Het portier ging open, en Antonina herkende hem meteen, nog voordat hij uitstapte: Joeri Ivanovitsj Orlov uit Moskou. Hij droeg een bontmuts van bisamrat en een bril met een hoornen montuur, waarachter zijn waakzame ogen het vliegveld aftastten, alsof dit een slagveld was en hij de generaal. In zijn rechterhand hield hij een brandende papyrossa, waarvan de rook in de koude lucht als een dunne draad omhoogkringelde. Zijn tred was kordaat, bijna militair, en zijn zwarte schoenen waren zo gepoetst dat ze zelfs op het vuile asfalt glansden. Moskou, dacht Antonina. Die man ziet eruit als Moskou.

“Antonina Fjodorovna.” Hij stak haar de hand toe; zijn handdruk was stevig. “Het is mij een genoegen u eindelijk persoonlijk te ontmoeten.”

“Het genoegen is geheel aan mijn kant, Joeri Ivanovitsj.” Ze nam hem op terwijl ze sprak. Ze had zijn rapporten gelezen, talloze keren met hem getelefoneerd over watertemperaturen en zoutgehaltes, maar hem nooit ontmoet. Hij was kleiner dan ze had verwacht, pezig, met een smal gezicht dat meer aan een schaakspeler dan aan een bioloog deed denken. Maar zijn ogen waren scherp, en ze verraadden dat hier een man stond die geen tijd had voor dwaasheden. “Is alles voorbereid?”

“De vrachtwagen staat klaar, de temperatuursensoren zijn gekalibreerd, het schip ligt te wachten in de haven.” Antonina wees naar de Antonov, waarvan de achterklep met een hydraulisch gesis begon open te gaan. “We kunnen meteen beginnen zodra het toestel is gelost.”

Orlov knikte en nam een trek van zijn sigaret. “Wat is de watertemperatuur in de Kola-fjord vanochtend?”

“Drie graden Celsius. Dat is perfect.”

“En de bakken?”

“Nul tot twee graden, zoals voorgeschreven.” Antonina had de protocollen uit Kamtsjatka drie keer gelezen. “De dieren waren bij het opstijgen vitaal.”

Orlov glimlachte licht. “U bent grondig, Antonina Fjodorovna. Dat bevalt me.”

Uit de Antonov kwamen nu soldaten in olijfgroene uniformen, die de eerste plexiglazen transportbakken op de grond zetten, ongeveer een meter bij een meter en beslagen. Antonina liep dichterbij en wreef met haar handschoenen over het materiaal. Drie krabben lagen roerloos op de bodem van de bak. Ze hadden hun poten ingetrokken, hun massieve scharen bewogen niet, alsof ze dood waren.

Zelfs in rusttoestand vulden ze de bakken bijna volledig. Uitgestrekt zouden de poten van een enkel mannetje de spanwijdte van een man hebben bereikt; de gepantserde lichamen waren zo groot als een schild. Hun pantsers waren bezaaid met harde stekels, die op waarschuwingssignalen leken. Toch verkeerden ze enkel in kunstmatig opgewekte lethargie en was hun stofwisseling tot een minimum teruggebracht. Het water was helder, en kleine ijsbrokjes dreven erin als minuscule ijsbergen.

“Hoeveel hebben we er vandaag?” vroeg Orlov naast haar.

“Veertig volwassen vrouwtjes, vijftien mannetjes, plus honderdduizend larven in afzonderlijke tanks.” Antonina richtte zich op. “Als alles goed gaat, hebben we ze binnen anderhalf uur in de fjord.”

Orlov knikte en wilde iets zeggen, maar op dat moment ging het portier open van een tweede Wolga, die onopgemerkt naast de hangar had gestaan. Een man stapte uit. Hij droeg een zwarte leren jas en een oesjanka van konijnenvel, zijn gezicht was glad geschoren, zijn blik koel en onderzoekend. Antonina kende hem niet, maar ze herkende meteen wie hij was, want deze mannen herkende je altijd. KGB.

De man liep recht op de Antonov af, zonder links of rechts te kijken, en nam een van de piloten apart. Antonina kon niet horen wat er gezegd werd, maar ze zag hoe de piloot knikte en de man toen terug naar de hangar volgde, het hoofd licht gebogen. De KGB-man haalde een notitieboekje uit zijn zak en begon te schrijven.

“Wat doet die daar?” vroeg Grigorij zachtjes.

"Hij controleert de bemanning." Antonina's stem klonk rustig, hoewel ze voelde hoe haar maag zich samentrok. "Dat is een routinecontrole."

"Nu?" Grigorij keek haar aan, zijn ogen wijd open. "We hebben geen tijd voor zoiets."

"Dat weet ik."

De soldaten droegen verder bakken uit het toestel, maar nu langzamer, aarzelender, en een van hen keek steeds weer naar de hangar, waar de KGB-man met de piloot sprak. Antonina keek op haar horloge. Vierentwintig minuten over acht. Ze moesten de vrachtwagen binnen tien minuten geladen hebben, anders zou de temperatuur in de bakken stijgen, en dan zouden de krabben ontwaken, en dan zou hun stofwisseling op gang komen, en dan zou de zuurstof in het water niet meer toereikend zijn.

Ze liep naar de Antonov, Orlov volgde haar. De soldaten hadden nu acht bakken op de grond staan, maar ze wachtten, onzeker of ze door moesten gaan. Antonina knielde naast een van de bakken en controleerde de thermometer die aan de buitenkant was bevestigd. Die gaf één graad Celsius aan. Nog goed. Maar de tijd liep door.

De KGB-man kwam terug uit de hangar, achter hem de piloot, met een bleek gezicht. De man liep recht naar de Antonov en wenkte de tweede piloot, die aarzelde, maar toch volgde. Antonina stond op en voelde hoe woede in haar opkwam. "Dit duurt te lang," zei ze zachtjes.

Orlov keek haar aan, zijn gezicht uitdrukingsloos. Toen nam hij een laatste trek van zijn papyrossa, gooide de peuk op de grond en doofde hem met zijn schoenpunt, in één precieze beweging. "Wacht hier."

Hij liep recht op de KGB-man af, die net de tweede piloot aan het ondervragen was, en bleef naast hem staan. Antonina kon niet horen wat er gezegd werd, maar ze zag hoe Orlov rustig sprak, zijn handen in de zakken van zijn jas, zijn gezicht uitdrukingsloos. De KGB-man luisterde, zei toen iets. Zijn stem klonk scherp. Daarna haalde Orlov een document uit zijn zak, gevouwen en voorzien van een rode stempel, en overhandigde het hem. De man las het, las het nog een keer, knikte dan onwillig en stak zijn notitieboekje weg.

Orlov draaide zich om en kwam terug. In zijn ogen lag een lichte twinkeling. "U kunt doorgaan," zei hij tegen de soldaten,

en zijn stem klonk rustig, alsof er nooit een probleem was geweest.

De mannen begonnen meteen de resterende bakken uit het toestel te dragen, nu sneller, zichtbaar opgelucht. Antonina keek Orlov aan. "Wat heeft u tegen hem gezegd?"

"Dat dit project persoonlijk is goedgekeurd door het ministerie, en dat elke vertraging de lading in gevaar brengt waarvoor het ministerie veertigduizend roebel heeft uitgegeven." Hij stak een nieuwe papyrossa aan, het lucifertje flakkerde in de wind. "Eerst wilde hij niet luisteren en nog de hele bemanning onderwerpen. Maar toen begreep hij het."

Antonina knikte langzaam en voelde hoe de spanning van haar afviel. "Dank u."

"Geen dank." Orlov keek naar de bakken die nu op de vrachtwagen werden geladen, één voor één, methodisch en precies. "We hebben geen tijd voor bureaucratie. Deze dieren zijn belangrijker dan welk protocol ook. Ook als de KGB daar anders over denkt."

Tien minuten later was de vrachtwagen geladen, vijfenveertig bakken stonden vastgezet op de laadbak, de larventanks met dikke riemen bevestigd. Antonina klom achterop de wagen en controleerde de temperaturen nog één laatste keer, elke afzonderlijke bak, elke thermometer. Alle waarden lagen binnen de marges. Orlov stapte voorin de cabine, samen met de chauffeur, een stevige man met littekens op zijn handen. Grigorij en de andere technici volgden in een tweede wagen.

De rit van het vliegveld naar de haven duurde vijftientwintig minuten door de buitenwijken van Moermansk. De weg was hobbelig, en Antonina hield zich vast aan de zijwanden van de vrachtwagen terwijl ze de bakken in het oog hield en bij elk gat in de weg bad dat er geen afdichting zou breken. De stad gleed aan hen voorbij: grauwe flatgebouwen met kleine ramen, rokende schoorstenen, verspreide voetgangers in dikke jassen die tegen de wind in leunden. Het was een functionele stad, gebouwd voor oorlog en voor de Noordelijke Vloot, en ze zag eruit, dacht Antonina, als het binnenste van een machine.

De haven lag aan de oostelijke rand van de stad, daar waar de Kolabaai overging in de open zee, en rook naar diesel, vis en

rottend zeewier. Een kleine onderzoekskotter lag aan de kademuur, de "Professor Derjoejin", een SRT-schip met een roestige blauwe romp en een witte opbouw. Aan dek wachtten al twee matrozen, die touwen klaarlegden.

De vrachtwagen stopte vlak naast het schip, de remmen piepten. Antonina sprong eraf en liep naar de reling. De kapitein, een oudere man met een grijze baard en een afgesleten pet, die hij waarschijnlijk al twintig jaar droeg, wuifde haar toe. "Antonina Fjodorovna! Hier is alles klaar."

"Goed. We beginnen meteen met laden."

De matrozen lieten een kraan zakken, en de bakken werden een voor een aan dek gehesen, langzaam en precies, want een val van drie meter hoogte zou het plexiglas doen breken en de krabben op de kademuur werpen. Antonina bleef er de hele tijd naast staan en volgde elke beweging. Orlov stond naast haar, een nieuwe papyrossa tussen zijn vingers, en keek toe. Hij zei niets, maar Antonina voelde zijn aanwezigheid, rustig en vastberaden, als het tikken van een klok.

"Hoelang werkt u al aan dit project?" vroeg hij na een tijdje.

"Drie jaar." Antonina hield haar blik op de bakken gericht. "Sinds 1960. Ik heb de watertemperaturen geanalyseerd, de zoutgehalten berekend en de overlevingskansen gemodelleerd, tot mijn ogen er pijn van deden. Het heeft lang geduurd voor ik er zeker van was dat het zou werken."

"En nu bent u er zeker van?"

Antonina aarzelde, knikte toen. "Ja. De omstandigheden in de Kola-fjord zijn ideaal. De temperatuur, het zuurstofgehalte, het voedselaanbod, alles klopt. De krabben zullen hier acclimatiseren."

"En zich voortplanten?"

"En ze zullen zich voortplanten, ja." Ze keek hem aan, voor het eerst sinds ze in de haven waren aangekomen. "Over tien jaar hebben we hier een stabiele populatie. Over twintig jaar hebben we een visserij die miljoenen roebel oplevert en duizenden mensen voedt."

Orlov glimlachte. Het was een echte glimlach, niet de hoffelijke glimlach die Moskouse functionarissen droegen als een masker. "Dat bevalt me. U denkt op lange termijn."

"Iemand moet het doen. De mogelijkheden zijn enorm."

De laatste bak werd aan dek gehesen, en Antonina ging aan boord om de bevestigingen te controleren. Alles zat vast. De

matrozen maakten de trossen los, zware lijnen die in het havenwater vielen en waar een meeuw naar keek, en de motor ontwaakte met een diep, trillend gebrom. De kotter gleed langzaam de haven uit en zette koers naar de Kola-fjord.

Antonina stond aan de reling en keek toe hoe de stad kleiner werd, hoe de flatgebouwen en schoorstenen in de verte vervaagden. Naast haar stond Orlov, de kraag van zijn jas opgezet tegen de wind, die sterker was geworden. Het zeewater spatte over de reling, en Antonina voelde het zout op haar lippen, scherp en koud.

"Heeft u familie, Antonina Fjodorovna?" vroeg Orlov na een tijdje.

De vraag verraste haar. "Nee. Ik had ... daar geen tijd voor." Ze keek hem aan. "En u?"

"Ik heb mijn vrouw in Moskou en twee kinderen, allebei volwassen." Hij nam een trek van zijn sigaret. "Ik zie ze maar weinig. Het werk neemt iemand volledig in beslag, zoals u weet."

"Dat klopt."

Ze zwegen een tijdje. De kotter voer verder naar buiten, langs de laatste uitlopers van de stad, langs roestige vrachtschepen en een werf, de open baai in. Het water was donkergroen, bijna zwart, en kleine golven klotsten tegen de romp. Aan de horizon kon ze de contouren zien van de bergen die het Kola-schiereiland omringden, kaal en grijs.

Na veertig minuten bereikten ze de plek. De kapitein nam gas terug, en het schip gleed langzaam door het water, nu bijna geluidloos. Antonina keek naar het echolood, het groene licht van de draaischijf flikkerde. Het gaf een diepte van honderdtien meter aan. "Perfect, hier doen we het," zei ze.

De matrozen begonnen de bakken naar de reling te dragen, twee man per bak, want ze waren zwaar. Antonina en Orlov liepen naar voren. De kapitein kwam uit het stuurhuis en ging naast hen staan, de handen op zijn rug gevouwen. Grigorij en de andere technici stonden bij het achterdek te wachten, hun gezichten ernstig.

De eerste matroos opende een bak met een klik van de sluiting. Het water golfde licht, en een van de krabben bewoog, traag en loom, alsof ze uit een diepe droom ontwaakte. De poten trilden. De rechterschaar, de grotere, opende zich een stukje.

"Nu," zei ze.

De matroos kantelde de bak, en de grote krab gleed het water in, gevolgd door de twee andere. Ze zonken meteen, drie donker-rode schaduwen die in de diepte verdwenen.

Antonina leunde over de reling en keek hen na, tot ze niets meer kon zien dan het zwartgroene water. Bak na bak werden de dieren vrijgelaten, vijfenveertig bakken, vijfenvijftig krabben, en daarna de larventanks, waarvan de inhoud als een wolk het water in stroomde. Het waren honderdduizend minuscule levens die met de stroming wegdreven. De actie duurde een uur, waarin nauwelijks iemand sprak. Het voelde, dacht Antonina, als een ceremonie, als iets heiligs, hoewel ze niet gelovig was.

Toen de laatste bak leeg was, richtte Orlov zich op en stak een nieuwe papyrossa aan. "Dat is het," zei hij, en zijn stem klonk tevreden. "Dat is de toekomst van de voedselvoorziening van de Sovjet-Unie. Hoort u dat, Antonina Fjodorovna?" Hij wees naar het zachte geklepper van de lege bakken, die door de matrozen werden opgestapeld. "Dat is het geluid van de overwinning. Op de afstand, op de natuur, op deze verdomde schaarste."

Antonina knikte. Ze keek omlaag naar het water, naar de diepte waar de krabben nu waren.

De kotter keerde en zette koers terug naar Moermansk. Antonina bleef aan de reling staan en keek naar het water, naar de plek waar ze de dieren hadden vrijgelaten, maar er was niets te zien. Het water zag eruit als altijd. Het was rustig, donker en leek onschuldig.

Orlov stond naast haar, en na een tijdje zei hij zachtjes: "U twijfelt."

"Nee." Antonina schudde haar hoofd. "Ik denk alleen na."

"Waarover?"

"Over wat we net hebben gedaan." Ze keek hem aan. "Of dat werkelijk genoeg is om de borden van miljoenen Sovjetburgers te vullen. Of straks iedereen krabvlees kan eten, of dat het slechts voor enkelen gereserveerd zal blijven, in het Politbureau, of voor de export."

Orlov glimlachte. "Dat hangt er uiteindelijk van af hoe succesvol we zijn. Dus hoeveel krabben er gevangen kunnen worden. Ik denk dat de natuur zich aanpast. Dat is alles wat ze doet. En wij helpen haar daarbij. Wij zijn geen vijanden van de natuur, wij zijn haar ingenieurs."

Antonina knikte, maar ze was niet overtuigd. Van het achterdek hoorde ze de stem van Grigorij, die met een van de

andere technici praatte. Hij was luider dan nodig was, misschien gedreven door het volbrachte werk.

“Krabben voor de borden van de Sovjetburgers,” zei Grigorij met een lach. “Wie gelooft dat nu eigenlijk? De helft gaat naar de bonzen in Moskou, de andere helft wordt naar het Westen geëxporteerd, voor harde valuta. Je zult geen enkele arbeider in Moermansk zien met zo’n ding op zijn bord.”

De andere technicus antwoordde iets wat Antonina niet kon horen.

“Ach, hou toch op,” zei Grigorij. “Het hele project is onzin, dat weet iedereen die een beetje nadenkt. Zo kun je rapporten schrijven en onderscheidingen krijgen. Dat is de partijlijn van de laatste jaren. Alleen nog theater.” Hij zweeg even, en Antonina hoorde het schrapen van een lucifer. “Als ik kon, was ik al lang in Tromsø. De Noren hebben het goed gedaan. Bij ons is er sinds Stalin niets veranderd, alleen de propagandaposters zijn nieuwer.”

De andere technicus antwoordde nu niet meer. Antonina keek van opzij naar Orlov. Zijn gezicht was uitdrukkelingsloos, zijn blik op het water gericht, de papyrossa tussen zijn vingers.

Achter haar, onzichtbaar naast het dekhuis, stond de man in de zwarte leren jas, die vanaf het vliegveld was meegekomen zonder dat ze het had opgemerkt. Hij maakte notities in zijn kleine boekje, zijn handschrift precies en onleesbaar. Hij noteerde de namen, de tijden, de coördinaten. En hij noteerde ook dat Antonina Fjodorovna Karpevitsj had getwijfeld, net als een technicus aan boord van de viskotter. Dat kon later van belang zijn.

De kotter bereikte Moermansk vroeg in de middag. De zon stond alweer laag, hoewel het pas twee uur was. Antonina stapte aan land, moe en koud tot op het bot.

Ze liep als een van de laatsten over de loopplank aan land. Ze hoorde achter zich de stemmen van de matrozen die het schip vastmaakten, en voor zich, op de pier, het knerpen van de voetstappen van haar technici op het grind. Orlov volgde haar op enige afstand.

Ze had de Wolga, die op haar wachtte, al bijna bereikt, toen ze geluiden achter zich hoorde. Het waren voetstappen, een korte, harde stem, daarna een doffe klap, gevolgd door een schreeuw.

Ze bleef staan met een hand op de portierklink en draaide zich na een moment om. Op de pier, misschien twintig meter terug, stonden drie mannen in donkere jassen met houten knup-

pels in hun handen. Tussen hen stond Grigorij. Zijn sjaal was van zijn nek gegleden, zijn muts lag op het grind. De man in de zwarte leren jas stond wat afzijdig en keek toe, zijn kleine notitieboekje weer opengeslagen.

Antonina zag hoe de drie mannen Grigorij naar een bestelwagen brachten, die met openstaande achterdeuren aan het einde van de pier stond. Grigorij liep met gebogen hoofd, een hand tegen zijn slaap, en geen van de mannen zei een woord. Een van de achterdeuren van de bestelwagen sloeg dicht met een doffe klap, daarna de andere, en de wagen reed weg.

Orlov kwam naast haar staan. Hij keek Antonina aan, en zijn ogen waren rustig achter de bril met hoornen montuur. "Stap in, Antonina Fjodorovna," zei hij.

Ze opende het portier en stapte in. Binnen in de auto was het warm. Orlov ging naast haar zitten, sloot het portier met een zacht geklik van het slot, en de chauffeur reed weg, zonder een woord te zeggen. Antonina zag door het raam hoe de pier achterbleef, hoe de enige havenlamp in de toenemende duisternis kleiner werd, tot ze niet meer te zien was.

Ze bereikten het stadscentrum, waar Antonina wilde uitstappen. Orlov stak haar zijn hand toe ter afscheid. "Het was mij een eer, Antonina Fjodorovna."

Antonina's stem stokte. "De eer was geheel aan mij, Joeri Ivanovitsj."

"We zien elkaar in Moskou," zei Orlov. "In het voorjaar, wanneer we de eerste resultaten hebben."

"In het voorjaar," herhaalde Antonina.

In het voorjaar van 1964 kwamen er geen resultaten. De vissers uit Moermansk, die geïnstrueerd waren om op koningskrabben te letten, meldden niets. In hun netten zat kabeljauw, haring en roodbaars, zoals altijd, maar geen krabben. Een onderzoeksduik in de zomer toonde slechts de lege zeebodem: zeewier, stenen, af en toe een zeester. Van de duizenden volwassen dieren en miljoenen larven die in de voorgaande jaren waren vrijgelaten, was geen spoor te bekennen.

De transporten uit Kamtsjatka werden nog tot 1969 voortgezet, daarna droogde de stroom op. De militaire vliegtuigen waren duur, en andere projecten drongen zich op. In 1970 kwamen er

geen vliegtuigen meer. De vissers vingen niets, de rapporten werden dunner, en op een gegeven moment stelde niemand de vragen nog.

Het project werd als mislukt beschouwd. De dossiers verdwenen in het archief van het PINRO-instituut, en niemand vroeg er nog naar. Het was een Sovjetexperiment geweest, ambitieus en duur, en het had niet gewerkt. Dat kwam voor – en men sprak er niet meer over.

HOOFDSTUK 3

HET CONTACT

Erik Wiedner
West-Terschelling, Nederland

Erik Wiedner trapte op de pedalen en vloekte zachtjes. De wind kwam uit het oosten, van zee, en maakte het hem moeilijk om vooruit te komen. De geleende fiets was oud, zwaar en had slechts drie werkende versnellingen. De ketting piepte bij elke omwenteling.

Hij reed over een smalle asfaltweg die zich door de duinen van West-Terschelling naar het oosten kronkelde. Links en rechts rees helmgras op, die heen en weer wuifde in de wind. Daarachter lagen de duinen van zand en gras. De lucht was grijsblauw en onderbroken door snel voorbijtrekkende wolken. Het was lente op het Noordzee-eiland Terschelling.

Erik had hier een week geboekt. Officieel moest hij een artikel schrijven over de Nederlandse eilanden, dat in zijn reismagazine zou verschijnen. "De beste stranden van Nederland" of iets in die trant. Zijn chef had het onderwerp drie weken geleden voorgesteld. Erik had toegezegd, juist omdat hij even aan zijn baan in Hamburg wilde ontsnappen, al was het maar voor een paar dagen.

De fiets hobbelde over een gerepareerd stuk asfalt. Erik verplaatste zijn gewicht en trapte verder. Hij was groot en krachtig, zijn rode haren wapperden in de wind. De rode baard die hij

al twee jaar droeg, zat nog lichtjes aan elkaar geplakt door het zoute water van de strandwandeling van gisteren.

Na twintig minuten bereikte hij Oosterend. Het dorp bestond uit niet meer dan een verzameling lage huizen met rieten daken, die zich langs een hoofdstraat uitstrekten. Er was een kleine supermarkt, een kerk en een paar pensions. En er was een café met een verweerd houten bord waarop 'Café de Zeemeeuw' stond.

Erik zette de fiets neer en ging naar binnen. Het café was ingericht met antiek dat van het eiland moest komen. Een oude staande klok tikte zachtjes. Houten tafels stonden tussen oude stoelen, de ramen boden uitzicht op een weide waar drie schapen graasden. Aan de muur hingen ingelijste foto's van schepen en vissersboten. Een oudere vrouw met grijs haar stond achter de toonbank en knikte naar hem. "Goedemiddag."

"Goedemiddag." Eriks Nederlands was rudimentair, maar hij probeerde het. "Koffie, alstublieft."

"Natuurlijk." De vrouw schonk een grote kop voor hem in en zette die op een dienblad. "Eén euro vijftig."

Erik betaalde en ging aan een tafel bij het raam zitten. Hij klapte zijn laptop open en liet hem opstarten. Vervolgens opende hij het document met zijn artikel. De titel luidde: "De beste stranden van de Nederlandse eilanden: een culinair en landschappelijk overzicht."

Hij had gisteren vijfhonderd woorden geschreven. Ze gingen over het brede zandstrand bij West-Terschelling, over de duinen en over het heldere water. Alles was correct geformuleerd en professioneel opgesteld. En alles was vreselijk saai.

Nu moest hij over de regionale keuken schrijven. Visspecialiteiten vormden zijn volgende alinea. Erik begon te typen: "De visserij heeft op Terschelling een lange traditie. De vissers brengen dagelijks de verse vangst aan land, die in de lokale restaurants wordt verwerkt. Bijzonder populair zijn gebakken schol en rolmops, die met aardappelen en salade worden geserveerd."

Erik pauzeerde en staaarde naar het scherm. Toen selecteerde hij de alinea en verwijderde deze weer. "Gebakken schol en rolmops." Wat schreef hij daar in vredesnaam?

Hij leunde achterover en nam een slok. De koffie was sterk en bitter, precies zoals Erik hem lekker vond. Maar het hielp niet tegen de frustratie die in hem opkwam. Een jaar geleden werkte

hij nog bij het "Hamburger Morgenblatt". Hij was daar als redacteur op de lokale redactie werkzaam geweest en had zich bezighouden met onderzoeksjournalistiek. Zijn onderzoek had soms dagen geduurd. Dat was altijd lastig geweest, omdat zijn afdelingshoofd elke dag een verhaal van hem verwachtte. Maar hij had de tijd genomen. Zo waren er artikelen ontstaan over corruptie bij het havenbestuur en over een schandaal bij een bouwproject onder leiding van de stad. Hij vond dat deze verhalen belangrijk waren.

Toen kwam het aanbod van het reismagazine. Het tijdschrift was internationaal actief, had kantoren in verschillende landen en publiceerde reportages uit de hele wereld. Erik had de vacature gezien en zich voorgesteld hoe hij zou schrijven over conflicten in Zuid-Amerika of over ingrijpende veranderingen door het toerisme in Afrika. Hij had zich de grote, wijde wereld voorgesteld, niet altijd alleen Hamburg.

Het salaris was ook hoger geweest dan bij het dagblad, niet veel beter, maar beter. Bovendien had het vooruitzicht indruk op hem gemaakt. Dus had hij ontslag genomen. Zijn hoofdredacteur bij het Morgenblatt had geprobeerd hem te houden. De man had gezegd: "Erik, je bent goed in wat je hier doet. Lokale journalistiek is belangrijk. Ga niet weg."

Maar Erik was toch vertrokken. Na drie maanden kwam de ontnuchtering. Hij deed onderzoek naar de grote, wijde wereld vanaf zijn bureau in Hamburg. Erik verwerkte persberichten van toeristenbureaus, belde met hotels en vatte informatie uit Wikipedia en reisgidsen samen. Af en toe mocht hij daadwerkelijk ergens heen, zoals nu naar Terschelling. Maar dan schreef hij over stranden en visgerechten.

Niets van wat hij bij het reismagazine produceerde, was echt belangrijk. Niets daarvan bracht iets teweeg. Niemand las een artikel over de mooiste stranden van Nederland en veranderde daarna zijn leven, dacht hij. Bij het Morgenblatt had hij eens een artikel geschreven over illegale afvalstorting in de haven van Hamburg. Hij had een week onderzoek gedaan totdat een bedrijfsleider bereid was hem te ontmoeten. Het artikel was verschenen. Twee weken later werd een bedrijf doorzocht en vier maanden later werden er aanklachten ingediend. Dat was voor hem het hoogtepunt van zijn journalistieke carrière geweest.

Erik dwong zichzelf om verder te schrijven. Hij typte: "De visserij op Terschelling biedt bezoekers de mogelijkheid om verse

vis rechtstreeks van de kotter te kopen. Elke ochtend meren de vissers aan in de haven van West-Terschelling en verkopen ze hun vangst. Ook een bezoek aan restaurant 'De Walvis' is een aanrader, waar chef-kok Jan Bakker dagelijks wisselende visgerechten bereidt."

Hij had gisteren met Jan Bakker gebeld. Bakker was een aardige man geweest, die hem een kwartier lang over zijn leveranciers en zijn recepten had verteld. Erik had meegeschreven en geknikt en steeds weer "interessant" gezegd. Maar het was niet echt interessant geweest. Het was onbelangrijk.

Ik ben tenminste niet in de PR gegaan, dacht hij nu. Dan zou hij de persberichten schrijven die journalisten zoals hij moesten verwerken. Af en toe moesten deze 'adviseurs' schandalen verdoezelen en misschien zelfs onwaarheden als waarheid presenteren. Sommige van zijn voormalige collega's waren naar die branche overgestapt. Ze verdienden daar naar verluidt beter, maar Erik wilde dat niet.

Reisjournalistiek was tenminste nog een vorm van journalistiek. Tenminste, technisch gezien. Ook al voelde het niet zo.

Buiten trokken de wolken verder over de hemel. De drie schapen in de wei graasden, onverschillig voor weer en wind. Erik staarde naar zijn laptop en probeerde de volgende alinea te formuleren.

Ergens daarbuiten wachtte een spannender verhaal op hem, een verhaal dat het waard was om verteld te worden. Maar hij zou het niet vinden zolang hij over rolmopsen schreef.

Een klein symbool in de statusbalk op zijn scherm gaf aan dat er een nieuwe e-mail was binnengekomen, en hij klikte erop. De e-mail opende zich met de afzender "P.v.D." en het e-mailadres "pvandijk1948@hotmail.com". De onderwerpregel was in het Duits geschreven, maar het Duits was gebrekkig: 'Informatie voor uw onderzoek.'

Erik fronste zijn wenkbrauwen. Hij opende de e-mail. De tekst was kort en eveneens in gebrekkig Duits geschreven:

"Geachte heer Wiedner,

ik heb uw artikel over corruptie bij het havenbestuur van Hamburg gelezen, twee jaar geleden in het Morgenblatt. Zeer goed onderzoek. Ik heb soortgelijke informatie, maar over een ander onderwerp: offshore

windparken in de Noordzee, politieke connecties. Ik ben ingenieur, ik was jaren geleden betrokken bij een Nederlands project en ik heb documenten.

Kunnen we elkaar ontmoeten? Ik ben in Nederland. Ik heb gezien dat u nu voor een reismagazine schrijft. Kunnen we elkaar ontmoeten, bijvoorbeeld morgen om elf uur in Harlingen? Ik kan daar zijn.

Met vriendelijke groet, P. van Dijk"

Erik staarde naar het scherm en zijn eerste reactie was wantrouwen. Wie schreef hem uit het niets? Hij las de e-mail nog eens. Het Duits was duidelijk niet de moedertaal van de afzender. De zinsbouw leek Nederlands. Maar de inhoud was interessant, met de toespelingen op offshore-windparken en politieke connecties.

Erik leunde achterover. De afzender beweerde zijn oude artikel over de havencorruptie te hebben gelezen. Dat was mogelijk, want het artikel stond online en dus had iedereen het kunnen lezen.

Maar hoe wist deze P. van Dijk dat Erik in Nederland zou kunnen zijn? En dat hij hem morgen in Harlingen wilde ontmoeten?

Erik opende een nieuw browservenster en typte 'P. van Dijk ingenieur Nederland' in de zoekmachine. Onder de vele resultaten bevonden zich LinkedIn-profielen en persberichten van ingenieursbureaus. Maar er zat niets specifiek bij, omdat de naam blijkbaar te vaak voorkwam.

Hij probeerde het met 'P. van Dijk offshore-windpark'. Opnieuw waren er veel resultaten, maar er zat niets concreets bij. Hij typte 'pvandijk1948@hotmail.com' rechtstreeks in de zoekmachine. Dat leverde, zoals verwacht, helemaal geen resultaten op.

Hij sloot de browser weer en staarde naar de e-mail. Wilde iemand hem hiermee in een val lokken om hem belachelijk te maken of zijn tijd te verspillen? Misschien was het een concurrent van het reismagazine? Misschien zelfs iemand die hij met zijn oude artikelen had geïrriteerd?

Maar het kon ook echt zijn.

Erik opende nog een browservenster en zocht naar veerverbindingen tussen Terschelling en Harlingen. De veerboot voer meerdere keren per dag. De eerste verbinding 's ochtends vertrok om half negen vanuit West-Terschelling en kwam om half tien aan in Harlingen. Dat zou hem genoeg tijd geven om op tijd bij de veerbootterminal te zijn.

Hij bekeek de e-mail nog eens. Offshore-windparken in de Noordzee waren big business. Miljarden aan subsidies vloeiden naar deze projecten, zoals EU-geld, nationale steun en belastingvoordelen. Als er daar echt corruptie in het spel was, dan was dat een verhaal. Het soort verhaal waarvoor hij zijn baan bij het Morgenblatt had opgegeven. Ironisch genoeg.

Erik dronk de laatste slok koffie uit zijn kopje en zette het neer. "Tja, wat heb ik te verliezen?", dacht hij. Een tochtje met de veerboot naar Harlingen zou twee uur duren, misschien drie als de afspraak langer zou duren. Als Van Dijk niet zou komen opdagen of als de hele zaak een verspilling van tijd zou blijken te zijn, dan reed hij gewoon weer terug. Hij zou een dag verliezen, meer niet.

Maar als het verhaal echt was ... Erik klikte op 'Beantwoorden' en begon te typen:

"Geachte heer Van Dijk,

Hartelijk dank voor uw e-mail. Ik ben geïnteresseerd in de informatie die u noemt. Ik kan morgen om elf uur bij de veerboot in Harlingen zijn.

Met vriendelijke groet, Erik Wiedner"

Hij las het bericht nog eens door, klikte vervolgens op 'Verzenden' en de e-mail verdween uit de outbox. Erik sloot de laptop en keek uit het raam. De drie schapen graasden nog steeds in de wei. De wolken dreven verder over de hemel. Er was niets veranderd.

De veerboot verliet de haven van West-Terschelling om half negen. Erik stond aan de reling op het bovendek en keek toe hoe het eiland kleiner werd. De wind was kouder hier op het water en bracht de geur van zout en zeewier met zich mee. De golven wiegden het schip in een gelijkmatig ritme.

De overtocht duurde negentig minuten. Erik had zijn rugzak bij zich. Daarin zaten zijn laptop, de camera en een notitieboekje.

Na twintig minuten doken de eerste windturbines op. Ver weg in het zuiden, waar de Waddenzee ophield bij de lange, lage lijn van de Afsluitdijk, staken witte torens boven het water uit, tientallen zelfs, in lange rijen opgesteld. Hun rotorbladen draaiden langzaam; elke turbine had drie bladen, elk minstens vijftig meter lang.

Erik hief zijn camera en fotografeerde ze door de telens. Door de zoeker leken de turbines nog imposanter. De torens moesten wel honderd meter hoog zijn, misschien zelfs hoger. De gondels bovenin leken hem zo groot als bussen.

“Indrukwekkend, hè?”

Erik draaide zich om en zag naast zich een man van rond de zestig staan met grijs gemêleerd haar en een zeiljas, die Duits sprak met een Nederlands accent. “Ja,” zei Erik. “Hoeveel zijn het er?”

“Dat is Windpark Fryslân, in het IJsselmeer, vlak achter de Afsluitdijk. Negenentachtig turbines.” De man wees naar het zuidwesten, waar niets te zien was dan water en lucht. “En daarachter, ver op zee, liggen de grote parken. Die zie je vanaf hier niet: Prinses Amalia en Luchterduinen voor de kust bij IJmuiden en Noordwijk, en verder naar het zuiden Borssele en Hollandse Kust. In totaal hebben we meer dan vierhonderd offshore-turbines in de Nederlandse Noordzee.”

Erik liet de camera zakken. “Vierhonderd?”

“Ja, en het worden er steeds meer. Duitsland bouwt er ook, net als Groot-Brittannië en Denemarken.” De man glimlachte trots. “Je kunt wel zeggen: de Noordzee is de energiecentrale van Europa geworden.”

“Hoeveel stroom produceren die?”

“Fryslân alleen al wekt genoeg stroom op voor een half miljoen huishoudens. Alle Nederlandse parken samen voorzien bijna drie miljoen huishoudens van stroom.” De man hief een verrekijker op en keek naar de turbines. “Over tien jaar zijn we volledig onafhankelijk van fossiele brandstoffen. Dat is de toekomst.”

Erik knikte langzaam. Hij keek naar de turbines en probeerde zijn gedachten op een rijtje te zetten. De installaties waren indrukwekkend, dat stond buiten kijf. Tegelijkertijd deden ze vreemd aan. Er waren zoveel torens die uit het water reikten, en zoveel rotorbladen die onophoudelijk draaiden. De Noordzee was veranderd. Het was geen lege ruimte meer, maar een industrieel gebied, vol met machines.

“Stoort u dat niet?”, vroeg Erik. “Ik bedoel, visueel?”

De Nederlander liet de verrekijker zakken en keek hem verbaasd aan. “Stoort? Nee, helemaal niet. Ja, als je de Noordzee ziet als een toeristische plek, met veel strand en duinen, dan misschien wel. Maar ik vind ze mooi, we hebben ze nodig, ze zijn

een symbool van vooruitgang." Hij wees naar de kust, die nu aan de horizon verscheen. "Daar op het land staan ook honderden turbines, eigenlijk overal in Nederland. We zijn een klein land en benutten elke vierkante meter."

Erik keek naar de kust. Inderdaad, hij kon vanaf hier al witte torens zien. Het waren rotorbladen die in de wind draaiden, net als hun tegenhangers op zee.

"Misschien is dat wel het verhaal," dacht hij. Misschien had Van Dijk inderdaad iets te vertellen. Iets over deze gigantische industrie, die miljarden opslokte en het landschap veranderde.

De veerboot naderde de haven van Harlingen. Erik bedankte de Nederlander en ging naar beneden om zijn rugzak te halen.

Erik verliet de veerboot samen met de andere passagiers. Hij liep via de loopplank het vasteland op en door het grote bakstenen ontvangstgebouw, waar enkele reizigers al op de volgende veerboot terug naar Terschelling stonden te wachten. Hij zag de man op ongeveer twintig meter afstand naast een paal staan, waar hij de aankomende passagiers gadesloeg. Hij was midden veertig, sportief, droeg een donker jasje en een moderne, hoekige bril. In zijn rechterhand hield hij een zwarte aktetas vast.

Erik liep op hem af, terwijl de man hem zag aankomen en een stap naar voren deed. "Meneer Wiedner?", vroeg hij in het Duits.

"Ja." Erik bleef voor hem staan. "Pieter van Dijk?"

"Klopt. Pieter van Dijk Junior." De man stak zijn hand uit. Zijn handdruk was stevig en professioneel. "Hartelijk dank dat u bent gekomen."

"Junior?", vroeg Erik.

"Mijn vader heeft u geschreven. Hij is achtenzeventig jaar oud en spreekt geen goed Duits. Ik heb de e-mail voor hem opgesteld." Van Dijk wees naar een bankje aan de rand van de steiger. "Kunnen we gaan zitten?"

"Graag. Maar misschien moeten we ergens heen gaan waar we rustig kunnen praten?"

Van Dijk knikte. "Ik ken een café in de stad."

Ze liepen vanaf de veerbootsteiger naar de oude binnenstad van Harlingen. "Hoe wist u dat ik hier vandaag zou zijn?", vroeg Erik.

Van Dijk lachte. "Ik heb onderzoek gedaan, voor mijn vader.

Ik heb bij uw redactie gebeld en die hebben me verteld dat u in ons land bent, maar ze wilden niet zeggen waar.”

De straten in Harlingen waren smal en geplaveid, omzoomd door bakstenen huizen uit de zeventiende eeuw. Na vijf minuten bereikten ze een gracht, aan de oever waarvan oude woonhuizen stonden. Van Dijk leidde Erik naar een klein café met uitzicht op het water. Ze gingen aan een tafel bij het raam zitten. Een jonge serveerster kwam en nam hun bestelling op. Erik vroeg om koffie, Van Dijk bestelde thee.

Terwijl ze wachtten, viel Eriks blik op een jonge man die twee tafels verderop zat. Hij moest begin twintig zijn, droeg een hoodie en een koptelefoon om zijn nek, en had een MacBook openstaan. Hij zag eruit als een student die aan een werkstuk zat.

Van Dijk leunde voorover en sprak zachtjes. “Mijn vader was erbij toen Windhoek-I instortte. Hij was hoofdtechnicus. Hij had de scheuren in het composietmateriaal zes weken eerder gefotografeerd en zijn chef gewaarschuwd. De chef heeft het genegeerd. En toen is de turbine tijdens de storm bijna uit elkaar gevallen.”

Erik knikte.

Van Dijk vervolgde. “Ja. Mijn vader heeft daarna nooit meer in de windenergiesector gewerkt. Hij heeft zijn papieren opgeborgen en er niet meer over gesproken.” Van Dijk nam een slok thee. “Tot er drie maanden geleden een brief uit Denemarken kwam.”

Hij haalde een vergeelde envelop uit zijn jaszak en schoof hem over de tafel. Erik nam hem aan, vouwde de brief open en las. Het handschrift was net, het Engels een beetje omslachtig. De Deense ingenieur schreef dat hij in 1991 bij een offshore-windpark voor de kust van Esbjerg had gewerkt. De ontwerpspecificaties kwamen van het Windhoek-project. Drie weken na de ingebruikname had hij microbreuken in de rotorbladen ontdekt, precies zoals bij Windhoek. De directie gaf hem opdracht de bedrijfsbelasting te verlagen tot zeventig procent en beloofde dat de bladen binnen zes maanden zouden worden vervangen.

Dat was drieëndertig jaar geleden. De bladen werden nooit vervangen.

Erik legde de brief terug op de tafel. “En het park draait nog?”

“Ja. Op zeventig procent vermogen. Officieel om ‘bedrijfseconomische redenen’.” Van Dijk haalde zijn eigen smartphone

tevoorschijn en opende een map met gescande documenten. "Ik werk voor het ministerie van Milieu, op de afdeling hernieuwbare energie. Ik heb toegang tot inspectierapporten." Hij hield Erik het scherm voor. "Dit is een officieel rapport van Borssse III, een Nederlands offshorepark. Van vorig jaar. Conclusie: 'Alle turbines in perfecte staat. Geen structurele gebreken.'"

Hij swipete naar links. "En dit is een intern onderhoudsrapport van hetzelfde park, drie weken later." Erik zag de sleutelwoorden, ook zonder vloeiend Nederlands: scheuren, corrosie, structurele problemen.

"Die spreken elkaar tegen," zei Erik.

"Ja. En dat is geen uitzondering. Ik heb zes parken gevonden waar dit gebeurt." Van Dijk stak de smartphone weg. Zijn vingers trilden licht. "Daarom ben ik hier. Als ambtenaar kan ik geen lastige vragen stellen zonder mijn carrière op het spel te zetten. Maar u bent journalist."

"Voor een reismagazine," zei Erik droogjes.

"Precies. Niemand zal u serieus nemen." Van Dijk glimlachte flauwtjes. "U bent de perfecte dekmantel."

Erik moest onwillekeurig lachen, maar toen verstomde hij, want hij zag hoe de jonge man twee tafels verderop zijn smartphone liet zakken en voor een kort moment naar hen keek. Het was maar een seconde, misschien minder, toen tikte hij weer verder.

"Wat is er?," vroeg Van Dijk.

"Niets." Erik wendde zijn blik af. "U zei dat u een idee had hoe ik verder kan gaan."

Van Dijk knikte en haalde een tweede kaart uit zijn map. Het was een uitnodiging, gedrukt op zwaar papier met een officieel logo. "Dit is een persreis naar de opening van Føroyar Wind, een nieuw offshore-windpark op de Faeröer. De start is in Tórshavn, over twee weken."

Erik keek de uitnodiging snel door. "En hoe kom ik daar binnen?"

"U werkt voor een reismagazine. Meld u aan als pers. De organisatoren nemen iedereen aan die publiciteit brengt." Van Dijk leunde voorover. "Kijk naar de mensen. Kijk wie met wie zaken doet. En zoek uit of de turbines daar echt veilig zijn."

Erik stak de uitnodiging in zijn zak. "En de documenten? De brief, de inspectierapporten?"

"Ik stuur u alles per post. Naar uw adres in Hamburg." Van

Dijk stond op en legde tien euro op de tafel. "Mijn nummer staat op het visitekaartje. Als u iets vindt, belt u me."

Ze gaven elkaar een hand. Van Dijks handpalm was vochtig. Toen draaide hij zich om en liep naar de deur. Erik keek hem na, zag hoe hij de straat op stapte, nog een keer nerveus om zich heen keek en toen snel in de richting van het station verdween.

Erik bleef zitten en dronk zijn koffie op. Buiten dreven wolken over het kanaal. Hij dacht na over wat Van Dijk hem had verteld: microscheurtjes in rotorbladen en tegenstrijdige inspectierapporten. Als dat klopte, dan was dat een verhaal.

Hij wierp nog een laatste blik op de jonge man twee tafels verderop. Die tikte nog steeds op zijn smartphone, het hoofd gebogen, schijnbaar verdiept in zijn werk. Erik stond op, betaalde aan de bar en verliet het café. Buiten liep hij terug naar de veerbootsteiger.

Hij droeg de blauwe sporttas van kunstleer over zijn schouder. Op de zijkant stond in witte letters het woord 'Noordzee'. Hij had hem gisteravond in een souvenirwinkel in West-Terschelling gekocht. Nu voelde de tas zwaar aan. Niet vanwege het gewicht, maar vanwege wat erin zat.

Bij de veerbootterminal was het druk. De volgende veerboot naar Terschelling zou over een kwartier vertrekken. Erik kocht zijn kaartje bij de automaat. Het schip was aanzienlijk voller dan op de heenreis. Gezinnen met kinderen verdrongen zich op het hoofddek. Fietzers duwden hun volgeladen fietsen in de daarvoor bestemde stallen. Een paar oudere toeristen zochten naar zitplaatsen binnen.

Erik stond op en liep naar de loopplank. En toen zag hij hem: de jonge man in de hoodie, met de MacBook-rugzak over zijn schouder, die net uit de oude binnenstad kwam en ook naar de veerbootsteiger liep. Hun blikken kruisten elkaar voor een kort moment. De jonge man keek weg, haalde zijn smartphone tevoorschijn en deed alsof hij een bericht las. Toen verdween hij in de menigte passagiers die aan boord ging.

Erik liep de metalen trap op naar het zonnedeck. Daar was het minder druk, omdat de wind er harder waaide en de meeste passagiers waarschijnlijk binnen wilden blijven. Erik vond een bankje aan bakboordzijde, vanwaar hij uitkijk had over de haven.

Hij zette de blauwe sporttas naast zich op het bankje en ging zitten.

De veerboot maakte los van de steiger en hij hoorde het diepe gebrom van de motoren. Erik keek toe hoe het schip de haven uitvoer en Harlingen langzaam kleiner werd.

Hij leunde achterover en sloot even zijn ogen. De wind trok aan zijn haar en bracht de geur van zout en zeewier met zich mee. Hij voelde de Noordzeelucht in zijn gezicht. Hij voelde zich moe, hij had in slaap kunnen vallen. Terwijl hij zijn ogen weer opende, overwoog hij om een kopje koffie te halen. Maar eerst wilde hij nog wat gedachten opschrijven. Hij draaide zich naar links om zijn notitieboekje te pakken.

De sporttas stond er niet meer.

Erik staarde naar de lege bank, waar hij de tas vlak naast de armleuning had neergezet. Precies daar waar nu alleen nog het verweerde hout te zien was, en hij keek om zich heen. Dat kon niet. Zat hij op de verkeerde bank? Maar nee, dit was zeker zijn plek, hij herkende de kleine, ingekerfde graffiti aan de rechterkant, een hartje met de initialen 'L+M', dat hij al eerder had gezien toen hij ging zitten.

De tas was weg.

Een onbehaaglijk gevoel be kroop hem. Hij stond op, liep naar de rij banken ernaast en keek daar rond. Misschien had iemand de tas per ongeluk meegenomen. Misschien had de wind hem weggeblazen, hoewel dat nergens op sloeg. De tas woog bijna twee kilo.

Erik doorzocht nu systematisch het hele zonnedeck. Hij liep langs elke rij zitplaatsen en keek onder de banken. Hij opende zelfs de afvalcontainer in de hoek, hoewel hij wist dat dat absurd was. De blauwe sporttas met het witte opschrift "Noordzee" was nergens te vinden.

Hij daalde de trap af naar het hoofddek en liep naar de informatiebalie aan bakboordzijde.

"Excuseer me", zei Erik in het Engels. 'Ik ben mijn tas kwijtgeraakt, een blauwe sporttas. Heeft iemand die misschien afgegeven?'

De man keek hem aan en schudde zijn hoofd. "Nee, sorry. Er is vandaag niets afgegeven." Zijn Engels klonk vloeiend en geoeffend. "Waar bent u de tas dan kwijtgeraakt?"

"Op het zonnedeck. Ik had hem op een bankje laten staan. Maar voor een paar minuten."

De man haalde een formulier uit een la onder de balie. "U kunt een vermissingsformulier invullen. Als iemand de tas vindt, nemen we contact met u op. Geef gewoon uw telefoonnummer op."

Erik nam het formulier aan, maar hij vermoedde al dat het zinloos zou zijn. "Bedankt."

Hij liep terug naar het zonnedeck. De veerboot had inmiddels de helft van de route afgelegd. De kust van Terschelling was al aan de horizon te zien. Erik ging weer op het bankje zitten. Hij staarde naar de lege plek naast zich, waar de tas had gestaan.

Toen zag hij het: zijn notitieboekje lag op de bank, precies waar de tas eerder had gestaan. Ernaast lag zijn balpen.

Erik pakte het notitieboekje op. Het was van hem, zonder twijfel, hij herkende de versleten, zwarte kaft. Op de achterkant zat een vlek van gemorste koffie, die hij er nooit had kunnen verwijderen. Hij opende het notitieboekje en keek erin. Zijn aantekeningen waren er nog, in zijn handschrift stond daar: Hanseatic Offshore Services, 40 % marktaandeel, tegenstrijdige rapporten, Borssele III.

Het notitieboekje had in de tas gezeten, dat wist Erik nog precies. Hij had het er na de ontmoeting met Van Dijk in gestopt, samen met alle documenten. Iemand moest de tas hebben meegenomen. Iemand moest het notitieboekje eruit hebben gehaald en het terug op de bank hebben gelegd.

Hij stond op en liep weer naar de reling. Hij leunde tegen de metalen leuning en staarde uit over de zee. De turbines in de verte draaiden verder.

Wie had geweten dat hij de documenten bij zich had? Van Dijk en niemand anders. Was Van Dijk in de gaten gehouden? Had de Nederlander inderdaad een reden gehad om zo nerveus te zijn? En: moest hij nu ook nerveus worden?

De veerboot naderde de haven van West-Terschelling. Erik bleef bij de reling staan en keek toe hoe het eiland groter werd. Alles zag er vredig en normaal uit. Het schip meerde aan, de passagiers stroomden naar de uitgang en Erik wachtte tot de meesten van boord waren gegaan. Toen volgde hij hen langzaam de loopplank af.

Op de kade bleef hij staan. Hij haalde zijn smartphone tevoorschijn en zocht naar het visitekaartje van Van Dijk, dat hij samen met zijn portemonnee in zijn broekzak had gestopt. Het kaartje zat er nog, en Erik haalde opgelucht adem voordat hij

het nummer belde. Het ging drie keer over, toen nam Van Dijk op.

"Ja?" Zijn stem klonk voorzichtig.

"Meneer van Dijk, met Erik Wiedner."

"Meneer Wiedner." Van Dijk klonk opgelucht. "Is alles in orde?"

Erik aarzelde. "Nee. Mijn tas is weg."

"Wat?" Van Dijks stem klonk scherper. "Hoezo, de tas is weg?"

"Op de veerboot, ik zat op een bankje. Ik heb, ja, ik heb even mijn ogen dichtgedaan, maar slechts voor een paar minuten. Toen ik aantekeningen wilde maken, was de tas verdwenen."

Er viel een lange stilte. Erik hoorde Van Dijk aan de andere kant van de lijn ademen. Toen zei Van Dijk zachtjes: "Dat was dom."

Erik slikte. "Ik weet het."

"Maar wacht even. Misschien heeft iemand de tas gewoon meegenomen, misschien was het een gelegenhedsdiefstal. Dat gebeurt wel eens op veerboten."

"Ja, dat wil ik ook graag geloven." Erik hield het notitieboekje omhoog, hoewel Van Dijk het niet kon zien. "Maar er is nog iets gebeurd. Toen ik het schip had afgezocht, ben ik teruggegaan naar mijn plek. En daar lag mijn notitieboekje plotseling op de bank, het zat in de tas. Iemand heeft het eruit gehaald en teruggelegd."

Van Dijk zweeg. Toen zei hij: "Ik denk dat dit niet goed is."

"Nee, dat is het niet."

"Heeft u iemand gezien? Iemand verdachts?"

"Niet dat ik weet. Het dek was niet leeg, maar er is me niemand opgevallen."

"En nu? Waar bent u nu?"

"Ik ben net van de veerboot gestapt. Ik sta op de kade in West-Terschelling."

"Goed. Luister naar me." Van Dijks stem klonk vastberadener. "De documenten waren fotokopieën. Ik heb de originelen nog en kan je nieuwe kopieën sturen. Dat is geen probleem."

"Maar iemand weet nu dat ik onderzoek doe."

"Ja." Van Dijk pauzeerde even. "Ja, dat is het eigenlijke probleem."

Erik keek om zich heen. De kade was nog steeds druk. Toeristen slenterden naar de geparkeerde auto's, fietsers reden

richting het centrum en alles leek normaal. Maar Erik voelde zich bekeken. "Wat moet ik nu doen?", vroeg hij.

Van Dijk zweeg even. Toen zei hij: "Ga terug naar Hamburg, pak je spullen. Ik stuur je de documenten daarheen."

"Maar als ze weten dat ik onderzoek doe..."

"Dan moet u gewoon doorgaan met uw onderzoek." Van Dijks stem klonk vastberadener. "Meneer Wiedner, we hebben nu geen keuze meer. Als u stopt, hebben de anderen gewonnen. Als u doorgaat, heeft u misschien een kans om erachter te komen wie hierachter zit."

Erik knikte. "Oké."

HOOFDSTUK 4

WAPENSMOKKEL

James Walker
Hull, Verenigd Koninkrijk

De regen beukte tegen de containers. Hij veranderde de grond in een landschap van asfalt, plassen en modder. James Walker zat gehurkt achter een stapel houten pallets en probeerde zijn enkels boven het koude water te houden. Het was half drie 's nachts en hij zat hier al zes uur. Zijn jas was doorweekt, zijn schoenen waren kapot en de kou drong in zijn botten. Op zijn vierenveertigste, na twintig jaar bij de recherche en inmiddels drie jaar gedetacheerd bij de National Crime Agency, had hij gehoopt dat hij dit soort observaties in de regen voorgoed achter zich had gelaten. De lange nachten in geparkeerde auto's, de stijve gewrichten en de thermoskannen. Maar toch was hij hier, tussen roestig staal en druipend hout, wachtend op een man die de National Crime Agency al twee jaar in het vizier had.

Detective Constable Marcus Okafor hurkte naast hem. Hij droeg een waterdichte jas en rubberen laarzen – duidelijk beter voorbereid. Walker keek naar zijn wollen jas en leren schoenen. Hij had vanavond aan van alles gedacht, maar niet aan het weer. Zijn portofoon aan zijn riem kraakte, en hij drukte hem tegen zijn oor. "Walker, we zien beweging bij de zuidelijke poort. Er komt een auto aan."

“Begrepen.” Walker zette zijn portofoon op stil en keek naar Okafor. “Ik denk dat het nu zover is.”

Okafor richtte zijn nachtkijker op de zuidelijke poort. Walker deed hetzelfde. De regen bleef tegen de containers beuken. In de verte loeide een scheepshoorn, meeuwen krijsten. De haven van Hull sliep nooit helemaal, maar om deze tijd kwam het dicht in de buurt. Vier maanden onderzoek hadden ze nodig om hier te komen. De wapensmokkelbende leek uiterst professioneel georganiseerd. Ze smokkelde wapens uit Oost-Europa, verborgen in containers met industriële machines. Twee weken geleden kwam de doorbraak. Een informant had hen een tijdstip en locatie gegeven. Vanavond zou het zover zijn, bij containerterminal C, precies in rij veertien – als hij gelijk had.

De zwarte bestelwagen reed met gedoofde koplampen. Hij reed door de zuidelijke poort, langzaam en stil, alsof de chauffeur elke centimeter van dit terrein kende. Walker keek toe door zijn nachtkijker. Het groenachtige beeld toonde hem de auto in scherpe contouren, en voor de zekerheid noteerde hij het kenteken.

De auto stopte op vijftig meter afstand. De deuren gingen open en er stapten drie mannen uit, die zich routinematig en zonder haast bewogen. Eén droeg een koevoet, een ander hield een zaklamp vast. De derde had zijn handen in zijn zakken en keek om zich heen.

Walker bestudeerde hun gezichten. De man met de koevoet was groot en gespierd, met kort haar, ongeveer midden dertig. Degene met de zaklamp was slanker, jonger en rond de vijfen-twintig jaar oud. De derde was ouder, had grijs haar en een zorgvuldig getrimde baard.

Walker herkende hem. Dat was Pavel Novak, een Tsjechisch staatsburger, momenteel woonachtig in Birmingham. De National Crime Agency had hem al twee jaar in het vizier. Er waren banden met een reeks criminele organisaties in Oost-Europa, maar tot nu toe hadden ze weinig concreets over Novak ontdekt.

Dat zou nu hopelijk veranderen, dacht Walker, anders had hij zijn leren schoenen helemaal voor niets verpest.

De drie mannen liepen naar een rode container aan de rand van rij veertien. Novak wees ernaar. De man met de koevoet zette het gereedschap achter het slot. Het slot sprong open en de deur zwaaide piepend naar buiten. De man met de zaklamp

scheen naar binnen. De drie knikten en praatten zachtjes met elkaar. Toen begonnen ze kisten naar buiten te halen.

De kisten waren ongeveer een meter lang, dertig centimeter hoog en van hout met metalen handvatten aan de zijkanen. Walker telde mee: er kwam een kist uit de container, daarna een tweede en een derde. De mannen droegen ze naar de bestelwagen en laadden ze in de laadruimte. Walker zette de portofoon aan. "Ziet u de kisten?"

"Ja. We tellen mee."

"Hoeveel eenheden hebben we aan onze kant?"

"Zes teams. Vierentwintig agenten. Iedereen staat op zijn plek."

"Goed." Walker keek naar Okafor. "We wachten tot ze klaar zijn."

De drie mannen werkten verder. Vier kisten. Vijf. Zes. Ze leken nog steeds geen haast te hebben. Walker vroeg zich af hoe vaak ze dit al hadden gedaan. Bij de tiende kist stopte Novak. Hij zei iets tegen de anderen, waarna hij de deur van de bestelwagen sloot.

Walker drukte op de spreekknop. "Alle eenheden, ze lopen naar het voertuig. Op mijn teken."

De drie stapten in, de motor startte, de koplampen bleven uit. De bestelwagen kwam in beweging en reed langzaam naar de uitgang.

Walker stond op. Hij voelde een stekende pijn in zijn onderrug. Na vier maanden werk en zes uur in de regen zou dit beter moeten gaan. Hij drukte op de spreekknop. "Nu."

De zwaailichten flitsten aan en zes hulpvoertuigen schoten tegelijkertijd weg. Ze blokkeerden alle uitgangen, terwijl de bestelwagen hard remde en de banden piepten op het natte asfalt. Even gebeurde er niets. Toen sprongen de deuren open.

De drie mannen sprongen uit het voertuig. Novak riep iets in het Tsjechisch. De man met de koevoet liet die vallen. Hij greep onder zijn jas en Walker zag een pistool. Okafor brulde: "Wapen!"

Walker had al dekking gezocht, achter een container. Hij trok zijn pistool en richtte het op de man. "Armed police! Drop your weapon!"

De man aarzelde, toen schoot hij. Het schot ging ver naast en raakte de wand van een container.

Het antwoord kwam onmiddellijk. Er klonken drie schoten

vanuit verschillende posities. De man kromp ineen en ging op de grond liggen met een schot in zijn been. "Staakt het vuren!", riep Walker, zodat alle teams het konden horen. Toen richtte hij zijn wapen op Novak. "Op de grond, nu!"

De man stak langzaam zijn handen omhoog en liet zich op zijn knieën zakken. De jongere deed hetzelfde. De derde lag op de grond, hield zijn been vast en schreeuwde in het Tsjechisch. Okafor en twee andere agenten renden naar voren en sloegen hen in de boeien. Een collega kwam van de andere kant, knielde naast de gewonde man en belde een ambulance.

Walker stopte zijn wapen weg, liep naar de bestelwagen, opende de achterdeur en scheen met zijn zaklamp naar binnen. Daar stonden de tien houten kisten, netjes gestapeld. Hij opende er een. Tussen het verpakkingsmateriaal lagen AK-47-geweren, gewikkeld in vetvrij papier. Vijf stuks per kist, dacht Walker. Als alle tien kisten hetzelfde bevatten, zouden dat vijftig wapens zijn.

Hij sloot de kist en liep naar Novak. De man zat met zijn rug tegen een container, zijn handen achter zijn rug gebonden, en keek Walker met een uitdrukkeloze blik aan.

"Goedemorgen, meneer Novak." Walker hurkte voor hem neer. De regen was afgenomen en het was nu slechts lichte motregen. "Lang niet gezien."

Novak antwoordde niet.

"Ik moet zeggen dat dit allemaal heel professioneel was georganiseerd, stil en efficiënt." Walker glimlachte flauwtjes. "Helaas voor u niet stil genoeg."

Novak staarde hem boos aan en zweeg.

"U hoeft niets te zeggen," begon Walker. Hij las de verdachte nu zijn waarschuwing voor. "Maar het kan uw verdediging schaden als u nu iets verzwijgt waar u later in de rechtbank een beroep op wilt doen. Alles wat u zegt, kan als bewijs worden gebruikt. Begrijpt u dat?" Walker stond op. "Maar ik vermoed dat u uw rechten al heel goed kent."

Een collega kwam naar hem toe. "De ambulance is onderweg. De gewonde zal het overleven. Het is een schot in het been, niets levensbedreigends."

"Goed." Walker keek om zich heen. De terminal was helder verlicht en overal stonden hulpvoertuigen.

Nu hadden ze Novak met zijn tien kratten wapens en nog twee andere verdachten. Walker voelde een tevredenheid die hij

al maanden niet meer had gevoeld. Dat was de rustige zekerheid dat het werk de moeite waard was geweest.

Hij keek toe hoe ambulances arriveerden en de gewonde man wegvoerden. Novak en de derde verdachte werden naar aparte politiebusjes geleid. Een collega zei bewonderend: "Dat was knap werk, meneer."

"Ja. Jullie hebben het allemaal fantastisch gedaan. Deze keer is het gelukt."

"Deze keer?"

"In tegenstelling tot de laatste drie pogingen." Walker glimlachte droogjes. "Ik probeer positief te denken."

De collega lachte. "Fair enough."

De regen was helemaal opgehouden. De hemel in het oosten werd langzaam lichter. Over een uur zou de zon opkomen. De terminal werd weer rustiger.

Walker voelde de vermoeidheid in zijn botten. Dat waren zes uur in de regen, een slapeloze nacht, en zijn rug deed pijn. Hij was te oud voor zoiets. Maar hij had het toch gedaan, en het had gewerkt. Dat was meer dan je van de meeste nachten kon verwachten.

James Walker liep terug naar de bestelwagen en scheen met zijn zaklamp over de gestapelde kratten. De geur van machineolie en nat hout hing in de lucht. Buiten werd het langzaam licht, maar hierbinnen was het nog donker genoeg dat hij licht nodig had. Hij had al drie kisten geopend, die allemaal hetzelfde bevatten: AK-47-geweren. In de vierde kist vond hij echter pistolen, 9 mm Browning, twintig stuks. De vijfde kist zat vol munitie, netjes gesorteerd in kartonnen doosjes.

Walker fotografeerde alles met zijn mobiele telefoon. Het bewijsmateriaal moest worden gedocumenteerd voordat het forensisch team hier alles uit elkaar haalde. Hij opende de zesde kist en aarzelde.

Tussen de wapens lagen plastic zakken, doorzichtige diepvrieszakjes, zoals je die in elke supermarkt kon kopen, en in de zakken zaten ordners. Walker haalde een van de ordners eruit en opende hem. Hij scheen er met zijn zaklamp op.

Daarin lagen documenten. Hij zag er tientallen toen hij door de map bladerde. Technische tekeningen, tabellen met cijfers,